СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 161. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 12-го липня 1940. No. 161. Jersey City, N. J., Friday, July 12, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ЩЕ 5 БІЛІОНІВ НА ОБОРОНУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт вислав до конґресу нове спеціяльне посланіє в справі оборони краю й домагається в ньому додаткових видатків на цю ціль на загальну суму 4 біліонів 848 міліонів 171,957 долярів.

При тім він запевняє край, що він не думає висилати американських жовнірів до ніякої війни в Европі. Він каже, що кожному в світі звісно, що ми противимося висилці жовнірів на якінебудь зачіпні війни.

До програми дальшого розвинення оборони краю президент додає ще піддержку для законопроєкту Берка й Вудсворта про військовий вишкіл.

З нової суми, зажаданої президентом, понад два біліони долярів мали би бути видані готівкою протягом найближчого фінансового року.

СЕНАТ УХВАЛЮЄ ЗАКОН ПРО ПОДВІЙНУ ФЛЬОТУ.

ВАШИНГТОН. — По дуже короткій дебаті сенат приняв проєкт закону про створення двох американських воєнних фльот.

Сенат додав до ухваленої палатою послів суми 75 міліонів долярів. Остаточний кошт проєкту буде виносити десять біліонів долярів. Дві фльоти мали би бути викінчені до 1946. року.

З огляду на ріжницю в ухвалах обох палат ухвали переходять тепер під обради конференції представників обох палат.

ЗАГОСТРЮЮТЬ ЗАБОРОНУ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТИ УРЯДНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — Палата послів конґресу ухвалила 243 голосами проти 122 законопроєкт Геча про обмеження політичної діяльности урядовців.

Ухвала багато гостріша, ніж був первісний законопроєкт. Вона забороняє політичну діяльність навіть стейтовим урядовцям, котрі є в цілости або вчасти плачені з федеральних фондів.

Закон мав би ввійти в життя зараз по його ухваленню. Декотрі конґресмени пробували поширити заборону закону на урядовців юній та підприємств публичного вжиткування, але ці поправки не перейшли.

Закон обмежує видатки партії в одному році до трьох міліонів долярів, а поодинокі жертви або пожички до 5,000 долярів.

ЗАГОСТРЮЮТЬ СЛІДСТВО В СПРАВІ БОМБОВОГО ЗАМАХУ.

НЮ ЙОРК. — Заряд поліції покликав усіх детективів на конференцію в справі слідства над бомбовим замахом на світовій виставі в день Четвертого Липня.

Півтора тисячі детективів узяло участь у нарадах. Кожний з них дістав у цій справі інструкції на пять сторін машинового письма.

КАНАДА ЗБІЛЬШУЄ ДОПОМОГУ АНГЛІЇ.

ОТАВА. — Канадійський парлямент задумує збільшити податки на воєнні цілі. Департамент амуніцій дав за останніх 9 днів замовлення зброї на загальну суму 147 міліонів долярів.

Канада вишле теж за море більше війська. Все своє військо еквіпує вона сама.

ПОЧИНАЮТЬ ОБЧИСЛЯТИ ГОЛОСИ МЕКСИКАНСЬКИХ ВИБОРІВ.

МЕКСИКО. — У централі кожного виборчого округа в цілому Мексику мали в четвер в 9. годині рано зійтися виборчі ради, щоби почати обчисляти виборчі голоси, віддані в минулу неділю.

Ці місцеві висліди будуть потім реасумовані в столиці й віддані до потвердження конґресові.

Обі сторони ще далі закидують противникам виборчі насильства.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ПОСИЛАЄ ПОЖИВУ ДО ФРАНЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Американський Червоний Хрест вислав зо Швайцарії до неокупованої частини Франції поїзд поживи для дітей.

Фонд на допомогу жертв війни зріс до 18 і пів міліона долярів.

ХОЧУТЬ РЕЄСТРАЦІЇ ДЛЯ ВСІХ.

Н ЮЙОРК. — Союз Федеральних Присяжних Суддів Ню Йорку ухвалив резолюцію з домаганням до конґресу ухвалити закон про загальну реєстрацію всіх мешканців Злучених Держав, без огляду на те, чи вони є чужинці чи громадяни.

Резолюція домагається рівночасно, щоби всі головні промисли краю й залізниці не мали права наймати на роботу осіб, що не зареєструвалися й не дістали ідентифікаційних карт.

Резолюція каже, що все це є потрібне для краєвої оборони.

РОСІЙСЬКІ ПЛЯНИ

РИМ. — В Римі багато говорять про те, що в найближчім часі Совети почнуть якісь нові воєнні рухи. Преса натякає, що ті рухи не будуть на Балкані, тільки на полудні від Советів, правдоподібно наступить напад на Левант. Цей напад буде звернений проти інтересів Англії і він зачнеться рівночасно з німецько-італійським нападом на корінну Англію. В дипльоматичних колах ходять слухи, що Совети поставили Іранові домагання, щоб відступив їм певний кусок землі, ніби потрібної їм для стратеґічних цілей: Це домагання, колиб воно справді існувало, булоб також звернене проти англійських інтересів, бо Англія має в Ірані великі нафтові бази.

ТУРЕЧЧИНА ДАЛІ МОБІЛІЗУЄТЬСЯ

АНКАРА. — Туреччина далі стягає свої війська, бо сподіється в найближчих днях територіяльних домагань від своїх сусідів, зокрема від Советів. Турки починають бачити, що їх видержлива приязнь до Советів не охоронить їх від советського удару. Совети таки зажадають від турків Дарданелів, або бодай участи в їх завідуванні. Турки не бояться советського нападу з боку Кавказу, чи з Чорного моря, тільки з боку Румунії. Вони думають, що Совети, перейшовши Румунію, дістануться до Дарданелів з другого боку.

КРАЇ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ ДІСТАЮТЬ НІМЕЦЬКУ ОСТОРОГУ

САН ХОСЕ (Коста Ріка). — Німецький посол остеріг уряд Коста Ріки проти участи в конференції американських міністрів заграничних справ, що має відбутися в Гавані 20. липня. Німеччина каже в осторозі, що конференція відтягне американські републики від політики строгої невтральности.

Вістка про осторогу викликала в цім краю велике обурення.

Про подібну осторогу доносять теж з Ґватемалі й Нікараґви. Уряди цих держав заявляють, що конференція має відбутися якраз по лінії невтральности.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ТРАКТУЄ ШАНҐАЙСЬКИЙ ІНЦИДЕНТ ЯК МІСЦЕВИЙ

ВАШИНГТОН. — Коли японська націоналістична преса пробує роздути арешт японських жандармів у Шанґгаю як образу для цілої японської нації, американський департамент стейту каже, що це справа чисто льокальна та що її можна легко як таку полагодити.

Кордел Гол каже, що він збирає зізнання американців і японців про цю подію.

АМЕРИКАНСЬКІ НІМЦІ ПІД РОЗСЛІДОМ

З Остину, в Тексасі, приходить вістка, що конґресовий комітет Даєса розсліджує діяльність американських німців, передусім тих, що належать до орґанізації знаної під іменем „Дойтшер Бунд". Комітет запросив до Остину редакторів двох німецьких ґазет з Тексасу, а це: Ганса Акермана, редактора ґазети „Тексас Гералд" в місцевости Тейлор, Текс. і Фріца Нойгавзера, редактора ґазети „Тексас Фроє Прессе" в Сан Антоніо, Текс. Секретар комітету Даєса, Роберт Стриплінґ, каже, що оба згадані редактори мають листи, писані до них німецьким урядом і тому вони дістали візвання до переслухання. Комітет Даєса буде урядувати в Остин 10 днів.

Перед сенатською комісією для правничих справ у Вашинґтоні явився Вільгельм Кунце, голова Бунду для переслухання, чи уряд має розвязати цю орґанізацію за її протидержавну діяльність. Коли Кунца запитали, де є ліста членів Бунду, він відповів, що орґанізація не має лісти зо страху, щоб члени не потерпіли внаслідок переслідування збоку самої публики. Один з членів підкомісії, сенатор Коналі, сказав на це: „Колиб з десяток таких людей, як ви, вкинути до вязниці, то можнаб дістати цілу лісту членів".

Бундові закидують поширювання ненависти проти деяких ґруп населення в Злучених Державах. Деякі члени підкомісії сказали відверто, що їх наміром є приневолити Бунд, Комуністичну Партію Америки і „ще чотири інші орґанізації" зареєструвати всіх своїх членів в ґенерального прокуратора. Кунце на це відповів, що такий закон знищить орґанізацію, бо кожен вибраний урядовець буде боятися приняти на себе обовязки, а з тим і переслідування. Коли Кунца запитали, чому статути й членські карти писані німецькою мовою, Кунце хотів відповісти, що це дозволено на підставі закону. На це крикнув сенатор Коналі: „Але, як американець, ви повинні були знати що це не по американськи".

Поліція стейту Ню Джерзі дістала в свої руки лісту членів Бунду, що заложили й утримують вакаційний табор „Кемп Нордленд" недалеко Нютону, Н. Дж. З лісти довідуються, де члени працюють і влада дає знати установам та фабрикам імена тих членів. Покищо ніхто з членів не потерпів ніякої шкоди.

ДАЙЕС КАЖЕ, ЩО ВІН ВІДКРИВ САБОТАЖ ПРИ БУДОВІ ВОЄННОГО КОРАБЛЯ

ОСТИН (Тексас). — Мартин Даєс, предсідник конґресового комітету для розсліду неамериканських акцій, каже, що його комітет попав на докази саботажу при будові одного воєнного корабля в фльотних доках у Філядельфії.

Заряд доків каже, що одинокий корабель, який там будується, це Пенсилвенія, а про якийсь саботаж при ньому зарядові ніщо не звісно.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".



ТРЕТІЙ ЗРЯДУ НАЙДОВШИЙ МІСТ.

Понад Пюджет Савнд вибудовано великий міст, котрий перевищає довжиною лише Голден Гейт Бридж у Сан Франсіско й міст Джорджа Вашингтона в Ню Йорку.

БОРОТЬБА СОТНІ ЛІТАКІВ

ЛОНДОН. — Недалеко Анґлійського каналу розігралась цього четверга найбільша дотепер повітряна битва, в якій взяло участь щонайменше сто літаків. Очевидці кажуть, що небо було чорне від них. Німецькі бомбовики, в товаристві боєвих літаків, летіли в напрямі Анґлії, щоб там скинути свій смертний ладунок. Їм на зустріч вилетіли анґлійські боєві літаки і звели з ними бій. За звідомленнями анґлійського штабу анґлійські летуни віднесли перемогу. Одначе звідомлення з Берліну говорять, що німецькі літаки осягнули свою ціль, себто знищили в Анґлійськім каналі ґрупу анґлійських кораблів.

Сер Едвард Ґриґ, підсекретар війни, перестеріг у парляменті анґлійців, що цей летунський німецький напад це правдоподібно вступ до давно заповідженого німецького нападу на Анґлію. Він навіть заповів, що чергового дня вранці треба сподіватись хмари ворожих літаків над Анґлією, та водночас обстрілів з моря й спроби ворога станути ногою на анґлійську землю.

ДІТЕЙ НЕ БУДУТЬ ВИСИЛАТИ.

ЛОНДОН. — Анґлійські власти порішили відложити свій плян масового переселення дітей до Канади й Америки. Причиною цього відложення є це, що нема під теперішню пору досить кораблів, щоб це зробити, а понадусе неможливо тепер висилати з краєвих вод воєнних кораблів, бо треба їх мати під рукою. Власти заявили, що покищо вони зроблять все на місці, щоби якнайменше наразити дітей на небезпеку. А опісля вони може таки виконають плян висилення їх через океан до цеї гемісфери.

БИТВА НА СЕРЕДЗЕМНІМ МОРІ.

ЛОНДОН. — Велика битва на Середземнім морі закінчилась неуспіхом, чи успіхом, для обох сторін. Анґлійська адміраліція заявила, що незадоволена з висліду цеї боротьби, бо не могли знищити італійських кораблів, що брали участь у битві. Ті кораблі чимскорше втекли до матерних берегів. Анґлійські кораблі, каже звідомлення, зупинились щойно тоді, коли побачили італійські береги. До чужих берегів анґлійські кораблі звичайно не підступають боячись надбережних батерій.

РИМ. — Італійське звідомлення каже, що ворог програв, бо не осягнув своєї цілі, не перехопив та не знищив ні одного італійського корабля, бо ті втекли. Зате італійські літаки, каже італійське звідомлення, ушкодили кілька анґлійських кораблів.

ФРАНЦІЯ НА ШЛЯХУ ДО ДИКТАТУРИ.

ЦІРІХ (Швайцарія). — Французький парлямент гарячо дебатував над предложеною заступником премієра, Лявалем, пропозицією, щоб у Франції запровадити фашистівську диктатуру. Хоч пропозиція перейшла великою більшістю голосів, бо 569 голосувало за, а 80 проти, однак парлямент опісля згодився, щоб ту пропозицію предложити до одобрення цілого французького народу шляхом референдум. Правдоподібно, що внаслідок цеї гострої опозиції маршал Петен уступить з премієрства, а провід перейме „правий" державний муж, колишній премієр, Флянден.

НІМЦІ ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ АМЕРИКУ.

БЕРЛІН. — Німецькі ґазети широко розписуються над анґлійським бльокуванням французької посілости в західній гемісфері, острова Мартиніка. Вони кажуть, що дуже правдоподібно анґлійська фльота остаточно зведе боротьбу з захованою там французькою фльотою, а це буде поломанням американської „доктрини Монро", а також Панамської деклярації, яка забороняє чужим державам зводити свої воєнні порахунки на американських водах.

ФРАНЦІЯ „ВОРОЖА ТЕРИТОРІЯ".

ЛОНДОН. — Анґлійський уряд заявив, що ціла Франція, її заморські посілости і кольонії, входять у склад ворожих територій і тому треба їх вистерігатись. Входити в які небудь зносини з французами, мешкаючими на тих ворожих територіях, забороняється воєнними законами.

СТЕРЕЖУТЬ ІРЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН. — Анґлійські морські сили засіяли мінами Північне море, на терені від островів Еркней до Ісляндії. Зробили вони це тому, щоб не допустити до можливого проникання німецьких кораблів з Норвеґії до Ірляндії. В анґлійській пресі є натяки, що Ірляндія готова бути зєдиненою з Ульстром, коли захоче боротися по анґлійськім боці.

ҐІТЛЕР СТРИМУЄ МАДЯРЩИНУ.

МІНХЕН. — Гітлер мав наради з італійським міністром Чяном та мадярським премієром Телекім. В тих нарадах, після всякої правдоподібности, Гітлер звелів мадярам ще зачекати зо своїми домаганнями до Семигороду і Банату, бо тепер треба Німеччині на Балкані спокою. Водночас Гітлер мав обіцяти, що ця справа для мадярів буде корисно полагоджена.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holodays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число в суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$.745
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

„НОВА ЕВРОПА"

З ріжних поодиноких фактів починає постепенно виявлятися ця майбутня Европа, яка лежить у пляні Гітлера.

На заході найважнішою причетною подією є натиск Німеччини на Францію в напрямі перетворення демократичного устрою на фашистівський. По мілітарному розгромі цей політичний розгром є зовнішньою мірою залежности Франції від Німеччини.

На півночі Німеччина заставила Данію, Норвегію й Швецію створити так звану північно-германську союзну під німецьким протекторатом і пануванням. Коли Німеччина захоплювала Данію й Норвегію, вона заявляла, що це робить тільки з воєнних мотивів, щоб не дати Англії перетворити їх на базу проти Німеччини. Тепер видно окупація має бути постійною, при чому до окупованих Данії й Норвегії причіплено й Швецію, що досі безпосередно Німеччиною не була зачіплена.

Повідомляючи про це рішення, головний націстичний ідеольоґ д-р Альфред Розенберґ, спімнув при тому й на Фінляндію, з чого загально роблять висновки, що Німеччина задумує втягнути в орбіт своїх впливів і цей край.

На полудневому сході від Німеччини, в тому кітлі інтриґ серед дрібних балканських держав, Німеччині відай не буде важко перевести свої інтереси. Румунський король уже фактично піддався під німецьку владу, а подорож мадярських міністрів до Німеччини значить не що інше, як власне віддання Німеччині права рішати про границі на Балкані. Маючи під своїм пястуком Словаччину, Румунію й Мадярщину, Німеччина зробить на Балкані все, що їй хочеться. По всякій правдоподібности ці держави або стратять зовсім признаки самостійности, або задержать лише її деякі зовнішні признаки.

Здається, що й супроти Польщі Німеччина має подібні наміри, як це видно з постійних чуток про німецькі переговори з ріжними польськими лідерами за створення нібито — польського уряду для нібито — польської держави.

Що супроти такої сили Італія й Еспанія не можуть представляти великої противаги, зовсім ясно. Вони видимо рятуються політикою „чеши дідька з рідка", але на стільки ця політика їх урятує, можна сумніватися. Справжньої незалежности в давному розумінні вони мати не будуть.

Росія інколи зробить посунення, з якого виглядало би, що вона хоче ставити опір німецьким плянам в Европі. Одначе кожне таке посунення вона закриє новим, з котрого можна вносити, що й вона хоче союзу з Німеччиною.

Ефективний спротив проти „нової Европи" за плянами Гітлера покищо ставить лише Англія, чи властиво Британійська Імперія. Проти неї тепер звертається Німеччина своєю силою. В цій війні, може вже в короткому часі, вирішиться не лише питання існування великих імперій, але й питання, чи Европа має перетворитися на кольонію Німеччини.

ВОЄННІ ПОДІЇ І УКРАЇНСЬКІ ЖАДАННЯ

Історики посуджують тіж самі події інакше ніж сучасники не лише тому, що погляди міняються поруч з безупинним розвитком суспільних наук, а й тому, що вони мають можність спокійно обмислити те, що сучасники могли головно відчувати. Що державні мужі тих націй, що провадять війну, не можуть мати спільних думок, а лише наскрізь протилежні погляди, більш ніж зрозуміло, але навіть ті великодержави, що у війні участи не беруть, фактично невтральними не являються. Наслідком цього лишаються непоміченими найбільш дивоглядні факти величезної ваги, що мусіліб властиво кидатися кождому в очі. Але й ми їх бачимо властиво тому, що вони нас тим часом найбільше обходять. А саме, потворним фактом є те, що Московщина, всі зусилля якої протягом двох десятків років було спрямовано на те, щоб викликати війну, в ній участи не бере і користає тим часом з плодів своєї підступної роботи. Приналежні европейських великодержав, де людське життя звичайно шанується як найкоштовніше людське майно, винищують себе взаємно на полі бою сотками тисяч тимчасом, як москвини, що винищують безупинно міліони населення чужих націй згідно самій советській статистиці, лишаються поза межами сучасного збройного конфлікту. Факти ці остільки жахливі, а разом з тим для широких мас европейського населення остільки незрозумілі, що вони можуть спричинитися до поширення большевизму, себто мостити шлях для московського імперіялізму в Европі, коли їх не зясувати належно, а головно збити іншими доконаними фактами, які довелиб всім і кождому, що СССР не є ані захистом від війни, ані заборолом мира, як це твердить московська пропаґанда.

Ми не можемо знати, ані коли війна скінчиться, ані чиєю перемогою вона скінчиться. Але й не потрібуємо обовязково цього знати. Чим скорше ми сформулуємо наші всеукраїнські жадання, тим більше часу матимемо для того, щоб їх найбільше поширити і спопуляризувати. Разом з тим не можемо й не потрібуємо міняти наших жадань в залежности від того, яка сторона в сучасній війні переможе, а ще менше, коли вони осягнуть тим часом мало ймовірне порозуміння. В справі життя чи смерти нашої нації, не може бути для нас ані хитань, ані компромісів, боротьба України проти Московщини триватиме далі незалежно від того, як виглядатиме Европа по війні, з тої простої причини, що кожде живе єство, отже й нація бореться за своє існування до смерти, а разом з тим мусимо при кождій нагоді і найбільш виразно зазначувати, що інтереси України і Европи тотожні, що боротьба України за незалежність є складовою частиною боротьби Европи проти московського імперіялізму.

Не буде ніякою пересадою твердити, що відносини західних великодержав і Німеччини до Росії в часі світової війни були міродайними для цілого суспільно-політичного і мілітарного розвитку обох таборів, що провадять тепер війну. Перемога Німеччини над царською Росією та розбиття її на складові національні частини сотворили основу для національного і мілітарного відродження німецької держави, так же само як союз західних великодержав з Росією та їх намагання відбудувати її та використати для своїх політичних цілей в Европі по світовій війні зробилися джерелом численних політичних поразок, які допровадили до нової війни в Европі. Треба пригадати собі, що майже цілий десяток років, від 1920 до 1930 р., мусіли Париж і Лондон поборювати московський уряд, а навіть підтримувати Німечину, щоб не допустити до поширення большевизму в її межах. І саме ця боротьба проти московського імперіялізму, який загрожував громадянською війною Німеччині, здобула їй симпатії не лише деяких европейських держав, а й Злучених Держав Америки. Цяж боротьба проти московських впливів сотворила основу національного відродження Німеччини та її збройної сили, що спонукала західні великодержави кинутися в обійми московського уряду, якого вони ще недавно самі поборювали.

Большевицькі впливи в Парижі і Лондоні мали найбільш фатальні наслідки на відносини західних великодержав не лише до Німеччини, а й до Італії. Це треба пригадати особливо тепер, коли Італія взяла участь у війні по боці Німеччини. Ніхто інший як Літвінов стояв на чолі цілої акції санкцій спрямованих проти Італії з рамени Союза Народів в часі абісинської війни, яка сотворила основу італійсько-німецької співпраці і вирила безодню ворожнечі поміж Італією та демократіями. Московщина втягла західні великодержави до інтервенції в еспанській війні, яку вона безперечно викликала, і в якій великодержави поділились вже виразно на два ворожі табори. З цього погляду була еспанська війна властиво пробою сил, приготованням і прольоґом до сучасної війни.

Але московський уряд не лише готував цілком свідомо війну в Европі, а й провадив, свідомо чи не свідомо, це справи не міняє, приготовання західних великодержав до війни на хибний шлях, а саме, до виключно оборончої війни сполученої з виснаженням противника. Цей спосіб війни міг мати вигляди на успіх лише при участи в ній самої Московщини, що не лишe примусилаб Німеччину до боротьби на два фронти, а й забезпечилаб переведення найбільш щільної бльокади. Нараптовий зворіт московської політики в бік „невтральности" західні великодержави не змогли чи не уважали потрібним відповісти зміною оборончого засобу війни на нападний.

Висновок з попереднього є той, що кожна спільна акція з Московщиною може мати для її союзниць, навіть колишніх, лише найбільш фатальні наслідки. Нашою справою і нашим обовязком є звернути на це увагу кожної з великодержав, незалежно від того, до якого табору вони належать. Ми не знаємо, хто лишиться в сучасній війні переможцем, але ми повинні остерегти кожного наперед, що поневолені нації СССР ніколи не визнають фактично влади московського уряду, що полишення СССР надалі в такім стані, в якім його полишили переможні західні держави в 1920. році, може мати лише такіж самі наслідки для цілої Европи, які вона терпіла протягом двох десятків років і які допровадили її до сучасної війни. На майбутні переможні держави впаде з кінцем війни величезна історична відповідальність за майбутній політичний устрій на нашім суходолі, а перед усім на тій його частині, де панує тепер Московщина. Коли великодержави, які провадять війну, можуть виправдувати свої відносини до московського уряду конечностями збройної боротьби, то це виправдання втратить кожну льоґічну вартість разом з кінцем війни.

Поневолені нації СССР, а передусім Україна, втратили протягом двох останніх десятиліть московського панування більше людности в часі „миру", ніж великодержави втратять мабуть протягом сучасної війни. Отже вони можуть дивитися на цю війну як на кару, що впала на Европу за те, що вона не лише полишила 80 міліонів чужонаціонально людности під московським пануванням, а й багато разів підтримувала фактично московський імперіялізм проти поневолених націй. Переможені спокутують свій історичний злочин поповнений на цих націях своєю поразкою і всім тим, що буде получено з нею, але переможці матимуть нагоду направити кривди заподіяні їм розбиттям СССР на його складові національні частини.

Поневолені нації з Україною на чолі не жадають нічого, що їм не належиться. Коли московський імперіялізм був і є лихом Европи, то вони поборюючи Московщину, робили добродійство Европі. Отже жадаючи за те лише незалежности, вони жадають лише того, що їм належиться.

К. Волинський.

МОНАРХІЯ ЧИ ФАШИЗМ У ФРАНЦІЇ

З великими перемінами, що їх зараз переходить Франція та ціла французька нація, не без того й є, щоб і французькі роялісти, цебто монархісти, не підносили тепер голови й не старалися добиватися своїх давніх прав.

Як відомо, з упадком Наполеона III-го в 1871. р. Франція стала республикою, якої основниками були такі визначні французькі мужі, як Ґамбетта, Тіерс і інші. Французька королівська династія, що зветься „Орлеанським Домом", майже забута, на вигнанні, бо заборонено її вступ не тільки на французьку територію, але також на всі французькі посілости чи кольонії.

Князь де Ґіз, старий претендент до французького трону, живе зо своїм сином, який носить титул „ґраф Парижу" — на вигнанні в еспанському Мароко. В Швайцарії рівнож живе більша ґрупа французьких роялістів, членів тої родини, які держать тісний контакт з претендентом до французького трону.

Надії французьких монархістів звернені до двох людей, що нині кермують Францією: маршал Петен і ґен. Вейґан. Маршал Петен здавна знаний зо своїх сильно консервативних симпатій. Тому то він і був висланий як амбасадор Франції до уряду ґен. Франка, що також має нескриті роялістичні прямування. Заводячи диктатуру, ґен. Франко оставив „отворену фіртку" на поворот еспанського короля. Це мало рівнож заімпонувати маршалові Петенові.

Ґен. Вейґан уходить в рядах армії та політичних кругах за визначного рояліста, на якого можуть числити вигнані з Франції монархісти. Коли ходить про політичну програму роялістичної орґанізації, то вона скопійована на фашистівській партії: вона домагається єдиного (не репрезентативного), проводу нації, звичайного короля, зліквідування французьких політичних партій, репрезентацію інтересів (корпоративний устрій), та піднесення католицької церкви на вищий ступінь, як це вона була у Франції.

Фактичним претендентом до французького королівського престола не є князь де Ґіз, але його син, молодий ґраф Парижа. Треба признати, що роялісти, подібно як їх орган „Аксіон Франсез" (треба знати, що самі французькі роялісти як такі, можуть жити та працювати у Франції, а вигнані тільки члени королівської родини) давно вже перестерігали Францію перед тим росскладом, що його ширив лівий уряд та напів-большевицькі й соціялістичні орґанізації. Ось що писав в одному зо своїх маніфестів ґраф Парижа: „Хай Бог боронить, однак треба великого нещастя, щоб показати Франції шлях до оздоровлення. Але, як цього треба, то ми й на це готові".

З вибухом теперішньої війни, ґраф Парижа зробив формальне прохання до французького уряду, щоб цей позволив вернутися йому ко Франції та вступити до армії. Однак, уряд відмовив. Та останнім часом французький уряд постановив дещо лекше ставитися до членів Орлеанської родини, так, що прим. вже йому не заборонено їздити на похорон члена королівської данської родини, що помер був у французькому Мароку.

Французькі роялістичні кола в Швайцарії повідомляють, що ще 15. травня ц. р. у Франції йшли переговори роялістів з іншими партіями, щодо створення фашистівської організації. Роялісти піддержали цей рух, під умовиною, що буде привернений трон, „якщо це буде можливо".

Оттак, Франція на шляху свого невідомого й непевного завтра.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(92)

XXIV.

Ніколи в житті не почував себе пан Биховець так ніяково, як тепер. Ніби свій у козацькому таборі, ніби довірений самого гетьмана, а всетаки під бистрим доглядом джури, що мов тінь ходив його слідами. Кроку без нього зробити не міг; здавалося, що цей думки його підслухує й снів його сторожить. Сам він до ніяких воєнних послуг не зголосився, й ніхто йому ніяких не пропонував. Тяжка й томлюча атмосфера резерви й обережности оповила його відусіль. Залишили його в спокою, хоч і під доглядом, наче постороннього обсерватора того, що коїлося. Та за добре знав Биховець гетьмана, за високо цінив його розум і передбачливість, аби на хвилину подумати, що гетьман забув про нього та що до часу тільки залишив його самому собі, щоб потім доручити йому якусь особливу, може й першорядної ваги місію. Що входила тут у гру особа князя Яреми, певне й самозрозуміле. По тому, що говорив гетьман і тому, що діялося, було ясно, що з Яремою не все ще поладнано дарма, що співпраці князя з гетьманами, вже сьогодні Хмельницький не лякався. Невідомо було тільки, як уложиться справа далі й для цього, мабуть, був у запасі Биховець...

Відколи козацький обоз зупинився над Жовтими Водами, Биховець, наче принишк у собі й справами воєнної фортуни обох ворожих сторін не цікавився. Відчував своє душевне заломання й болів від роздвоєння думок, що то раз від прапорів Вишневецького відірвавшися не могли ні до прапорів ребелії причалити, ні до давніх вернутися. Якби так куля з коронного табору в козацький обоз влетівши, його собі за жертву вибрала, Биховець згинув би, визволений від мук, що його терпіла тепер його роздвоєна душа...

День був соняшний і теплий, повітря чисте й прозоре. Проти звичаю вийшов Биховець зо свого шатра й зіпнявся на обозний шанець. Глянув перед себе. З полудня, в віддаленні гарматнього стрілу, чорнів квадрат коронного табору. На право від нього, на крутому березі річки Жовтої, чорною гадиною простяглися козацькі випадні окопи. Чим ближче до козацького обозу, тим виразніше було видно, що в окопах діється. Та поза вартовими, що в рівномірному віддаленні від себе, стояли неповорушно й вдивлялись в передпілля, окопи виглядали, мов мертві. Не було теж надзвичайного руху в козацькому обозі. Не треба було надзвичайно бистрого ока, щоб помітити, що бодай половина його залоги вийшла з обозу. Биховець не мав охоти питати в джури, куди саме вийшла та частина.

— Ах, якби так знали в коронному таборі — подумав собі стиха — що тут нема половини залоги, що, мабуть, і гетьмана нема... Та дальші його міркування перебив відгомін рушничої перестрілки. Глянув у той бік і здивувався непомалу. Наліво від коронного табору зарябіли дві чорні, рухливі смуги. Щойно добре напруживши зір, побачив Биховець, що це дві витягнені лави вершників окривлюють табор від заходу, з півдня й півночі, наближаючися до себе. Не тривало довго, як обі лави зійшлися й рівним полукругом підїхали під коронний табор. Безладний тріскіт рушниць перелився в гомін гучних сальв і замовк. Лава кінноїчиків завернула й мов граючись, віддалилася від табору й наче вкопана пристанула.

Вмить зрозумів Биховець у чому діло й оцінив положення коронного табору. Тепер він був окружений відусіль. Коли ще вчора залишалася йому можливість відвороту на Княжі Байраки, то сьогодні ворожий перстень довкола нього замкнувся. Серце сина коронного стиснулося.

Та нараз, мов визову не дякаючись, з коронного табору виїхало кілька хоругов. Вишикувавалися й понизивши копії, пустилися внапрямі ворожої кінноти. Та заки її досягли, полукруг напасників нагло розірвався, ніби в переполосі заметушившись, та в млі ока сформувавшись у дві троїсті кольони, вдарив з усього розмаху на коронну кінноту з боків. Бій не тривав довго. Мов божевільні почали вириватись з суматохи коні без їздців, один, другий, третій, а далі вже цілими табунами. Двічі відступали козацькі лави від коронної й двічі налітали на неї, мов шуліки, та коли розігналися в третє, безладна купа їздців і коней гналася наосліп, тікала до табору...

— Друга сутичка й друга програна битва! — махнув рукою Биховець і зійшов з окопу, щоб не дивитися.

Та зійшовши з окопу, Биховець ще наслухував, ще слідкував за козаками, що як він, вибігли на окіп, щоб приглянутися битві. Але відгомін стрільби затих, козаки збігли радісні з окопу й тільки вартові залишилися на ньому мовчаливі й непорушні.

— Який, сьогодні, день? — запитав Биховець у джури.

— Середа, пане поручнику, — відповів джура.

Під вечір, коли в таборі й довкола нього все затихло, а тільки вартові рівномірно перекликалися, обізвався пан Биховець до джури, що приніс вечерю:

(Дальше буде).



ДЕМОКРАТИЧНІ ЛІДЕРИ.
Сенатор Албен Барклі (наліво), що буде вести конвенцію Демократичної Партії в Шікаго, й Вилієм Бенкгед, президент палати послів, що виголосить там вступну промову.

З ДНЯ

РОБОТА ПІДРИВНИХ СИЛ.

Тавруючи підривну роботу інтернаціональних сил, близько два роки тому, 18. жовтня 1938, писалось у тій рубриці таке:

„Придавлені народи перші прочунювались з того інтернаціонального дурману, тому, що вони відчули інстинктовно, що в націоналізмі їх одинокий ратунок; що націоналізм дає силу даному народові. В шуканні цієї сили може деякі з них „пересолили". Та всетаки вони ту силу знайшли. А мінхенські переговори аж надто всіх переконали, яку зміну може доконати націоналістична ідея в даному народі. Недавні переможці з запертим віддихом очікували ласкавого слова з уст недавно переможеного... А тепер ми бачимо, що з інтернаціонального дурману очунюють також ті народи, які на заході Европи були гніздами інтернаціоналізму, це є Франція, а також Англія. Останні побачили свою неміч і зрозуміли, що їм конче треба національної сили. А щоб ту силу дістати, вони мусять перебудувати свою суспільність на таких духових основах, на яких збудували фашистівські краї свою владу. У висліді нині в усіх краях зазначуються крайно націоналістичні течії, які мають виразні бажання запровадити устрій, подібний до того, що в Мінхені диктував умови замирення. Це остаточний білянс роботи інтернаціоналізму".

СПІЗНЕННЯ.

Від того часу багато речей змінилось. Гітлер подиктував друге замирення, цей раз в Компієн. Франція, захистителька інтернаціоналізму, розгромлена. Рятуючись перед смертю, вона летить тепер у кругу крайність і вцілости приймає не лиш ті духові основи, що давали силу фашизмові, але цілий фашистівський устрій. Англія знаходиться нині в смертельній небезпеці. Зо страху перед фашистівськими державами вона запровадила в себе подібний до їхнього устрою — тотальний устрій, в якім усе, до приватного майна включно, піддано під власть держави. Можливо, що Англія, в якій сильні націоналістичні течії не переставали діяти навіть тоді, коли вона формально говорила про інтернаціоналізм, врятується ще своїми реформами перед германською небезпекою. Франція, знаємо, не врятувалась. Інтернаціоналістично-соціялістичні, радикальні та народнофронтівські мікроби, заховавшись під плащик „демократії", занадто розточили мязи французького велитня.

ПОХВАЛИ АНГЛІЇ.

Треба зазначити, що ці інтернаціонально - соціялістичні мікроби, залякані силою фашистівських держав, не критикують гостро Англії за те, що вона приняла в себе тотальний устрій. Навпаки, вони навіть похваляють цей вчинок. А ще рік, два тому, того, що радив демократіям приняти чимало з тих метод, які мають фашистівські краї, вони були спалили на костирі.

Ось навіть наша одна ультра-демократична газета, що то так голосно вихваляла „демократію", так обороняла французький народнофронтівський уряд Блюма, так ревно заступалась за еспанських червоних горлорізів — тепер теж помістила тепленьку згадку на адресу англійського тоталізму, „Часописи вічно підкреслюють, що тотальну систему треба знищити тотальними засобами", пише вона.

ЯК ГАРНО!

Як гарно і мило читати ці слова. Справді переміна! Та водночас думки линуть взад і пригадується лайка згаданої газети і її обвинувачування цеї рубрики в фашизмі. Деякі відповідальні люди з кола цеї ґазети на кожнім кроці, на кожнім засіданні, витягали із своїх течок наш часопис і врочисто читали уривки з цеї колюмни, подані на почтку, аби доказати, що „автор її став виразно на плятформу фашизму". Не брали навіть під увагу цього, що такі закиди можуть з ріжних сторін стягнути нещастя.

Тепер вони самі признають, і то в далеко сильнішій формі, що „тоталізм можна поборювати тотальними засобами".

ЯКБИ...

А припустім в нашій уяві, що світові демократії, Англія і Франція, два роки тому були приняли пораду, що „тотальну систему треба поборювати тотальними засобами" і замість дозволяти на анархію, політиканство і нечинність у краю, почали будувати повзи, літаки, зброю, та напували свою суспільність ідеалістичними, націоналістичними почуваннями! Чи зле булиб вийшли на тім світові демократії, зокрема Франція?

Дивлячись на події ретроспективно ми можемо краще побачити, хто був справжнім приятелем демократій, а хто їх гробокопателем.



„ВТІКАЧІ".

Сестрички й сестриці англійської королевої Єлисавети приїхали до Ню Йорку, щоби перебути війну в маєтку Дж. П. Моргана.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У ЧЕРВОНОМУ РАЮ.

Один з філядельфійських українців одержав листа від свого брава, що є в Німеччині, накивавши пятами совєтському раю. Імен, з відомих причин, не подаємо. Місця в листі, де згадується про родинні справи, залишаємо. Між іншим пише:

Наше життя є дуже марне і критичне, бо нема ніякої надії на будуче. Коли пукли одні кайдани, тоді зраділи всі українці, але радість та була коротка, бо лиш кілька днів. Надійшов лютий ворог з чортівського червоного раю освободити наш нарід і наділити його таким добром, як голод, холод, нужда і смерть.

Я втік з того раю і перебуваю в Німеччині. Кожний день прибувають тут нові утікачі і від них довідуємося про рай, про те добро, які завели на наших землях совети.

Люди мусять зіставляти свої хати, свої господарства і добрібки і йти в світ заочі. Червона московська поліція гонить їх мов худобу до залізничних возів і везе їх, але де і куди — ніхто не знає. Говорять, що везуть одних у Сибір а інших на Урал. Зо сіл: Лукавиця, Манастир, Залужне, Воля і Посада (Ліський повіт) вже вивезли всіх. Де їх вивезено ніхто не знає. Плач і зойк вивожених чути на другий бік Сяну. Багато втікло через Сян до Німеччини, але і багато червона армія виарештувала і розстріляла. Маєтки большевики відбирають і заводять колґоспи. І тому хто був багатий став бідний, а хто був бідний став іще біднішим. Настав великий голод. Нічого не можна дістати. Всьо дороге. Одежі, білизни і обуття не дістати за величезні суми, бо склепи порожні і позамикані. Совєтські урядники, яких тут нахляло багато, і червоноармейці всьо викупили. 2 фунти хліба коштує 60 рублів, 2 фунти солонини 80 руб., і то лиш часом можна дістати, 2 фунти цукру 50 руб., і то можна купити лиш раз на три або чотири місяці. Робітники заробити можуть від 3 до 8 рублів на день.

Ось такий це рай у совєтах. Брата нашого вивезли десь з цілою родиною...

С.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Нова професійна сила.

Зріст рядів українсько-американських професіоналістів є запорукою поширення праці на українсько - американському культурнім полі для загального добра.

Ці ряди збільшилися молодим американським українцем Йосифом І. Парницьким, сином Петра й Евдокії Парницьких. Він родився 29. вересня 1918. в Ню Йорку. В 1929. р. вибрався з родиною до Фріголд, Н. Дж. Там покінчив народну і вищу середню школу з найвищим відзначенням. В 1937. р. записався на науку до Бравн Юніверситі в Провіденс, Р. Ай. В часі університетських студій працював на своє утримання.



Йосиф І. Парницький.

Дня 17. червня 1940 Йосиф Парницький отримав ступень "А. В." зо соціольоґії з відзначенням. Отримав теж відзначення з математики. Він брав теж живу участь в ріжних студентських організаціях, Бравн Нетворк, Орхестра, Ліберальний Клюб, Дебейтінг Юніон, Сосіолоджі Клюб, Бравн Ят Клюб і був редактором „Бравн Юніверситі Геральд". Парницький буде продовжувати свої студії в котромусь нюйорському університеті і думає посвятитись журналістиці.

М. Л.

ЗАБУВАЄМО НА ОДИНИЦІ З МОЛОДІ

Проблєма заняття для доростаючої молоді стала дуже важною останніми літами. Хоч загально панує переконання, що підприємства не хочуть приймати до праці людей в середньому і старшому віці, то мабуть це важче дістати працю для доросту. Особливо тим, що шукають за першим заняттям після покінчення школи. Такою справою починає вже дехто журитися, як це показується з промови пані президентової Рузвелтової, виголошеної при нагоді роздачі нагород з фундації Мака. На обіді після роздачі нагород був приявний теж мейор міста Ню Йорку, Фіорело Ля Ґвардія. Пані Рузвелтова висловила такі думки:

Загал старших людей, особливо бизнесмени, мусять звернути увагу на молодь. У часі, коли так зміняється політична та бизнесова фільософія, треба молоді дати нагоду почати перші кроки в житті. Молодь повна енергії й тому мусить щось почати з собою. Коли не знайдуть доброго початку, попадають на злу дорогу.

Переживаємо суспільні фільософічні теорії, які звертають увагу лише на маси людей, на держави, на якийсь загал, а не відчуваємо того, що серед таких великих рухів одиниця є цілковито припотоптана та призабута. Це тим дивніше, що демократія якраз опирається на пошануванні прав одиниць. Отже треба дати одиницям нагоду розпочати перші кроки в житті. Так звані ССС табори дають заняття лише одній молодій людині на 8 зголошень. А що почати з іншими?

Мейор Ля Ґвардія, наче у відповідь на кінцевий запит пані Рузвелтової звернув увагу трьом сотням бизнесменів приявних на обіді, що якраз вони повинні занятися молоддю, що покінчила школи. Коли молоді люди не дістають ніякого заняття, вони попадають у безнадійність. А з безнадійности один крок до фільософії розпуки, як це бачимо в Европі. В такому часі, як тепер треба нам єдности, отже взаємної допомоги.

ПОЛЯКИ БОРОНЯТЬ АНГЛІЇ

Справді дивні примхи долі. З вибухом теперішньої війни Німеччина заняла Польщу впродовж трьох тижнів і ні Франція ні Англія не могли прийти їй з допомогою. Коли ж Франція валилася, то тисячі польських добровольців завзятіше боролися за Францію, ніж самі французи.

Тепер Англія опинилася в небезпечному положенні. І хоч ще недавно англійці легковажили собі польських добровольців і навіть не заопікувалися тією частиною, що вернулася з Норвеґії в Англію, то тепер влада англійська змінила своє становище супроти залишків польської армії. Англія звернула свою увагу на цю армію й заграничні кореспонденти звідомляють американські ґазети, що Англія поважно надіється на її поміч. При цій нагоді подають кореспонденти такі вістки про польську армію:

З днем 1. червня польська армія у Франції нараховувала ще 70,000 жовнірів. Її перша дивізія боролася між Мец і Нансі. Коли німці надійшли з заходу й півночі, половина польської армії вигинула, багато попало в полон, а яких 2,000 жовнірів перебилися через німецьку лінію коло лінії Мажіно і злучилися з другою дивізією на полудні. Коли ген. Вейган казав цілій армії скласти зброю, поляки відказалися і перебилися до Швайцарії. Там їх інтерновано. Про інші частини тієї польської армії нема вістей.

Зате ті частини, що боролися під Нарвік, у Норвеґії, прибули до Англії, звідси знову поплили до Франції і брали участь в боях Бретанії. Коли Франція ломалася, два батальони поляків добилися до Еспанії і там по них слід загинув. Решта польської армії в цій околиці мала дивні переміни. Одних половили німці, інші боролися навіть із французами після здачі і багато їх згинуло. Остаточно мала частина з них, бо около 2,000 жовнірів, дісталися знову до Англії і тепер наново організуються.

Загалом тепер в Англії нараховують яких 5,000 польських жовнірів під проводом ген. Сікорського і ці рішилися злучити свою долю з долею Англії, як колись їх предки віддалися на ласку долі разом з Наполеоном.

ПОМЕР УКРАЇНСЬКИЙ МАЛЯР О. ТРЕТЯКІВ

Через ненормальність теперішніх подій, аж тепер довідуємося, що ще в місяці лютому помер у Парижі український маляр, Олександер Третяків.

Один із передових українських малярів у Франції, О. Третяків залишає щирий біль і смуток для тих усіх, хто його на еміґрації знав, чи як чоловіка, чи як маляра.

Народився він у Ніжині, в 1896. році. В 1917.-1921. роках бере живу участь у визвольній українській боротьбі проти московського наїздника. По невдачі, переходить із Українською Армією до Польщі й таборів. Вийшовши з цих останніх, удається до Кракова, де вписується до Академії Красного Мистецтва. Впродовж майже чотирьох років вивчає мистецтво й кінчає академію, виходячи лявреатом. В 1926. році удається до Парижа, де продовжує своє навчання студіювання паризьких музеїв та французьких майстрів. Виставляє й малює багато. Виставляє спершу з ґрупою українських паризьких малярів, опісля в Сальоні Незалежніх та в Осіннім Сальоні. Двічі виставляє у Львові, на виставці українських мистців їз Франції, яку, за ініціятивою маляра В. Перебийниса, організує Український Національний Музей, що й набуває кілька його праць.

Вибивається головно, як знаменитий пейсажист і автор „натюр-морт". Своєї кисти пробує теж і в портретах, малюючи цілу низку портретів провінціяльних французьких поетів і письменників, поміж якими треба згадати недавно-го лявреата одної літературної нагоди, поета Філяеса Лебеґа.

Хворий на груди від довгих років, О. Третяків перебував останні роки головно на провінції, по санаторіях, доїжджаючи час-до-часу до Парижа. Та стан його здоровля погіршився в останніх місяцях. Перевезений до Парижа, він тут і вмирає, 27. лютого, в лічниці Ляеннек.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВЕСТБУРИ, Л. АЙ. Піврічні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267., відбудуться в суботу, 13. липня, в год. 8. ввечір. На збори повинні прийти всі члени хоч раз на півроку та вислухати справоздання уряду і контрольорів. На цих зборах буде рішатися, як поступити з такими членами, котрі грубо задовжилися і байдужно до цього відносяться. — Р. Каплун, предс.; К. Дідух, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЧЕСТЕР, ПА. Звичайні місячні збори Бр. Сош. св. Духа, від. 237., відбудуться в неділю, 14. липня, в 3. год. пополудні, в У. Н. Домі. Присутність кожного члена конечна, бо є важні справи до порішення. Пригадується тим членам, що не платять до місцевої каси на хору підмогу, що після ухвали з минулого місяця кожний член цего місяця обовязково повинен платити 5 ц. до місцевої каси на відділові розходи. — Уряд.

БОСТОН, МАСС. Місячні збори Тов. ім. Ев. Коновальця, від. 238., відбудуться в неділю, 14. липня, в церковній гали, зараз по відправі. Проситься всіх прийти, бо є важні справи до вирішення. Разом всі можемо краще справу залагодити. Ми всі як один повинні цікавитись Союзом і до нього орґанізувати нових членів. Ми не сміємо допустити, щоби наші люди губились в чужих дорожчих асекураційних компаніях. Старші і молодіж всі знайдуть для себе найдешевше, а зате найкраще забезпечення в Америці. Для того ті, що мають намір вписатись в члени Союзу, повинні прийти на ці збори. Управа відділу з приємністю чесно обслужить усіх. Хто отягається з плаченням своїх вкладок, повинен позбутись того звичаю, а почати точно виконувати свій обовязок і тим допоможе секретареві начас вислати місячний звіт до головної каси У. Н. Союзу. — П. Мороз, голова, Н. Бербелицький, кас.; Н. Давискиба, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Піврічний мітинг Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44., відбудеться в неділю, 14. липня, в укр. прав. гали на Нюпорт Евеню, в годині 1:30 пополудні. Взивається всіх членів прийти на цей мітинг і заплатити своїмісячні вкладки. Члени, котрі забагато довгують, мусять свої місячні вкладки платити що місяця і більше довгів не затягати, бо можуть бути наражені на суспендування. — В. Шишка, предс.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

ҐЛЕСТОНБУРИ, КОНН. Піврічні збори Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 138., відбудуться в неділю, 14. липня, рано зараз після Богослуження, в гали церковній при Ґров ул. Просимо всіх членів бути приявними на цих зборах, де почуєте справоздання уряду з діловодства за минувших шість місяців. Не явившийся член без важної причини буде підлягати карі після братської ухвали. — Лука Сидорак, предс.; Денис Качмарик, кас.; Семен Кунікевич, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. Піврічні збори Тов. ім. І. Франка, від. 253., відбудуться на укр. гали в суботу, 13. липня, точно в 7. год. ввечір. На тих зборах повинні явитись всі члени. Не явившийся член заплатить кару після тов. ухвал. Довгуючі повинні прийти і вирівняти залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, щоби не було опісля нарікань на тов. урядників. Припровадьте своїх синів і дочок, а ми радо впишемо їх в члени У. Н. Союзу. — П. Хомин, пр.; П. Павлів, кас.; І. Приступа, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219., відбудуться в суботу, 13. липня, в укр гали, 675 Савт 19. стріта, в годині 7. вечором. Проситься членів прийти на збори конечно. Напоминається членів, щоби платили свої місячні вкладки начас, не можна протягати до останнього дня, бо тим робиться прикрість урядові, котрий мусить вислати розмет начас до головної каси. Хто не може прийти на збори і заплатити свою вкладку, того проситься старатися заплатити перед 24. в місяці. Адреса секретаря: Андрій Мудровський, 83 So. 21st St., Irvington, N. J. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268., відбудуться в суботу, 13. липня, точно в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 2171 Вакеліне ул. Проситься членів прибути на збори. Маємо важні справи до полагодження. Довгуючим членам пригадуємо, щоби вирівняли свої залеглости. Хто бажав би стати членом У. Н. Союзу, або вписати свої діти, нехай зголоситься на збори. — М. Андріїв, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Тов. Дністер", від. 361., відбудуться в суботу, 13. липня, в Карпатія Галі, 217 Іст 6. вул., в год. 8. вечером. На цих зборах буде поданий до відома звіт контр. комісії про стан фінансовий нашого Тов. за перший піврік, як також фінансовий звіт з пікніку. Тому взивається все членство обовязково явитися на збори і то точно на означений час. Тоді збори відбудемо справно і скоро. Тамте про клич: „Збільшім „Дністер"! Орґанізуймо нових членів!" — В. Іваник, рек. секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Піврічні збори Тов. Запорозька Січ, від. 234., відбудуться в пятницю, 12. липня, в 8. годині вечором, в У. Н. Домі, 214 Фултон ул. Проситься всіх членів прибути на ці збори, бо буде справоздання урядників і контр. комісії за другий квартал, як також делеґат здасть звіт з Укр. Конгресу, що відбувся в Вашингтоні. Довгуючих членів проситься вирівняти свої довги, щоби не наражуватися на суспенду. — П. Сташко, голова; В. Кардаш, скарбник, С. Могила, писар, 311 Bond St., Elizabeth, N. J.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Звичайні збори Тов. Любов, від. 45., відбудуться в неділю, 14. липня, в годині 2. пополудні, в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Проситься членів, щоби точно зійшлись начас. — Уряд.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375., відбудуться в неділю, 14. липня, в год. 12:30 пополудні, в домі У. А. Горожан, 847 Н. Френклин ул. З причини, що є важні справи до полагодження, проситься всіх членів обовязково прибути на збори. Члени довгуючі, коли не являться на ці збори, будуть суспендовані. Так просимостарайтеся бути на зборах, щоби пізніше не було нарікань. — Уряд.

ҐВАЙТСТОН, Н. Й. Мітинг Тов. „Просвіта", від. 129., відбудеться в суботу, 13. липня, в домі тов. Михайла Барана, 149-20 — 9. Ев. Обовязком всіх членів прибути на мітинг, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару після статуту. — М. Мрикало, предс.; М. Баран, кас.; М. Дзярський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Піврічні збори Бр. св. Вас. Великого, від. 364., відбудуться в неділю, 14. липня, зараз по Службі Божій, в гали церковній на Калидж Ев. Справа дуже важна, тому обовязком кожного члена бути на зборах. Також буде справоздання контрольорів. Пригадується, що кожний член повинен заплатити вкладку на зборах, бо в хатах вкладки приймати не будеться. Довгуючий повинен вирівняти свій довг, бо в противнім разі за нього грошей не вишлеться і щоб тому не було нарікання. Ті, що ще не забрали своєї дивіденди, зволять це зробити на цих зборах; в противному разі чеки звернеться до головної канцелярії. — Мих. Бурко, предс.; Ст. Кравчук, кас.; Ів. Сподар, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Піврічні й місячні збори Тов. „Зоря", від. 69., відбудуться в суботу, 13. липня, в год. 7:30 ввечір, в Карпатія Гали, 217 Е. 6. вул. в Ню Йорку. Проситься всіх членів обовязково прийти на збори. — Й. Забавчук, предс.; М. Ликтей, секр.; І. Мартинець, кас.



УТІКАЧ. Між 79 британійськими дітьми-втікачами, що прибули оноді до Америки на побут на час війни, находився 10-літній Джан Сімур Ню, показаний на світлині зо своєю пістункою.

ОПОВІДАННЯ „МАЗЕПА"

В ілюстрованім журналі „Ді Ню Ворлд", що виходить в Монтреалі, в числі за місяць квітень, ц. р., є поміщене оповідання Фортуніна Метані під заголовком „Мазепа".

На початку оповідання бачимо Мазепу як джуру на дворі польського короля Казимира. Далі є описана байка про Мазепу, яку видумали вороги Мазепи, щоби його принизити. Як каже клевета-байка на дворі польського короля Мазепа запізнався з ґрафинею Палятіновою, якої муж був о 30 років старший від неї. Між ґрафинею і Мазепою виникла любов. На одних любовних сходинах в добрах ґрафа, ґраф спіймав Мазепу з женою. За кару ґраф Палятін привязує Мазепу до бистрого коня і наганяє його в сторону козацьких степів. Майже на пів мертвого завважала Мазепу, привязаного до коня, одна дівчина в українськім козацькім селі. Вона закликала козаків і ті занялися Мазепою.

Маючи вище образовання як звичайні козаки, Мазепа приходить скоро межи козаками до великого значіння та стає довіренним гетьмана Самійловича. Тодішна російська реґентка, Софія, не була вдоволена з гетьмана Самійловича. Вона його арештує і висилає в Сибір, а на його місце назначує Мазепу гетьманом українських козаків. Мазепа був гетьманом через 20 років. В часі свого гетьманування Мазепа мав до полагодження дуже напружені відносини межи українськими козаками та московським царем Петром Великим. Петро хотів завести між українськими козаками свої порядки, але козаки виступили проти того. Мазепа отягався з запровадженням нових порядків в Україні, бо знав добре, що на ті порядки козаки не погодяться. Мазепа зачав шукати за спільником, який допоміг би йому і козакам вибитись зпід російського панування. Такого спільника знайшов Мазепа в 1708 році в шведськім королеві Карлові XII, який тоді воював з Росією.

До табору короля Карла вислав Мазепа своїх послів, які запевнили короля про довіря до него і про допомогу, яку дадуть йому українські козаки. Для Петра Великого був це великий удар, але він не тратить духа. Йде зі своїм військом на Україну, винищуючи все по дорозі. До рішаючої битви прийшло під Полтавою в якій Карло і Мазепа зістали побиті. По програній битві шведський король ратується, як може. Мазепа однак не міг перенести програної битви, а стративши всяку надію, щоб міг визволити Україну зпід московського панування, заживає отрую з думкою про свою Україну, яку він так любив.

Оповідання є ілюстроване шістьома гарними образками. — („Канадійський Фармер").

ПРОДУКЦІЯ ЛІТАКІВ МУСИТЬ ЗРОСТИ НА 400 ВІДСОТКІВ

У липневому числі летунського журналу „Авіейшен Меґезин" поміщує фахову статтю Т. П. Райт, віцепрезидент корпорації Кортис-Райт і дорадник у справах летунства у Крайовому Комітеті Оборони. Райт пригадує, що Злучені Держави поставили собі за ціль виробляти 50,000 літаків річно. Вийшовши з цього заложення, Райт доходить до таких висновків: Продукція літаків в Америці під теперішню пору є в такій стадії, як була в Німеччині в 1936. році. Кількість німецьких літаків в місяці травні 1940. р. виносила 31,000. Отже Німеччина потребувала повних чотири роки, щоб дійти до цієї цифри з 4,300 літаків, бо тільки саме мала їх Німеччина в 1936. р.

Сумнівне те, чи Америка може ліпше пописатися, ніж Німеччина. Німці сконцентрували свою енерґію в тому часі якраз на виріб літаків. Одначе треба взяти під увагу те, що Америка має далеко більше розвинену промисловість під теперішню пору, а до того безмежні фінансові засоби. Отже не є виключене, що Америка може перевищити Німеччину. Та, щоб осягнути цю вищість, американські фабрики літаків мусять виробляти у скоршому темпі. Коли Америка напружить всі свої сили, то щойно за два з половиною року вона зможе виробляти 24,000 літаків річно; за чотири роки зможе Америка продукувати 36,000 літаків річно, а аж весною 1944 року зможуть американські фабрики продукувати 50,000 літаків річно. Отже щойно тоді зможе Америкарика побільшити річну продукцію літаків на 400 відсотків.

Райт призадумується над тим, чи доцільним є віддати виріб літаків державним фабрикам. Він приходить до висновку на підставі інформацій з Франції, що державні фабрики не все є найбільш видатні і тому він схильний до думки, що треба вживати і приватних фабрик.

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ ЗМЕНЧУЄТЬСЯ

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Сума виплат допомог за безробіття в цьому стейті зменчилася в місяці червні на 9%.

Стейтова комісія для відшкодовання за безробіття робить з того висновок, що приватні підприємства набирають тепер більше робітників.

ТАРЗАН Ч. 50. Не міг її досягнути.



У каюті, до котрої не було приступу повітря, Джейн приготовлялася до повільної смерти. Вона не хотіла й так жити, коли Маріка вкрала їй її любов.



Тимчасом МекҐреґор поспішив до Тарзана. „Оця дивна Маріка замкнула якусь жінку у вязничній каюті. Вона кликала тебе".



Наче грім з неба впала Тарзанові думка, що замкнена жінка це його дружина. Холодна лють запанувала над ним. „Маріко!" — крикнув він.

Коли Маріка прийшла до



Тарзана, він простягнув руку, щоб дістати цей важний ключ від неї. Якраз тоді князь Мігель вхопив її ззаду і відбіг з нею так, що Тарзан не міг її досягнути.